

04.05.2020г. 103. Успоредник .Упражнение

1.Произволен четириъгълник

Теорема свойства

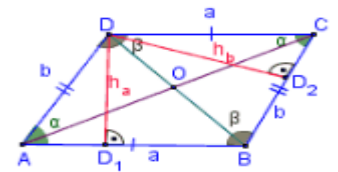
T_{CB} Сумата от ъглите на четириъгълника е равна на 360° .

2.Успоредник

Определение

O Четириъгълник, на които срещуположните страни са успоредни, т.е.

На чертежа, ако $AB \parallel CD$ и $AD \parallel BC$ $ABCD$ – успоредник.

3.Теорема свойства , теорема признаци:

<u>Свойства</u>	<u>Признаци за успоредност</u>
<p>→ Ако $ABCD$ е успоредник, то:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. срещуположните страни са успоредни; 2. срещуположните страни са равни; 3. срещуположните ъгли са равни; 4. сборът на прилежащите ъгли на коя да е страна е 180°; 5. диагоналите взаимно се разполовяват. 	<p>Ако в четириъгълник $ABCD$:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. двойките срещуположни страни са успоредни, 2. двойките срещуположни страни са равни, 3. една двойка срещуположни страни са успоредни и равни, 4. срещуположните ъгли са равни, 5. диагоналите взаимно се разполовяват, <p>то четириъгълникът $ABCD$ е успоредник.</p>

5.Периметър и лице

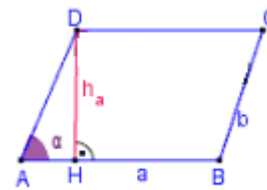
$$P_{ABCD} = 2a + 2b = 2(a + b)$$

$$S_{ABCD} = a \cdot h_a = b \cdot h_b$$

6. Да се прегледат решенията на следните примери:

Зад.1 Даден е успоредник ABCD. Ако $a = 12 \text{ cm}$, $b = 4 \text{ cm}$,
намерете периметъра P на ABCD в cm .

Реш. $P_{ABCD} = 2 \cdot (a+b) = 2 \cdot (12 + 4) = 2 \cdot 16 = 32 \text{ cm}$

Фиг. 1

Зад.2 Ако $b = 12 \text{ cm}$, $a = \frac{3}{4} \cdot b$, периметъра P на ABCD е:

Реш. $a = \frac{3}{4} \cdot 12 = 9 \text{ cm} \Rightarrow P = 2 \cdot 21 = 42 \text{ cm}$

Зад.3. Ъглите, които образуват перпендикулярите, спуснати от върха на острия ъгъл на един успоредник към продължението на страната му, е 127° . Намерете ъглите на успоредника.

Реш. Дадено: ABCD- успоредник

$$AN \perp CD ; AM \perp BC ; \sphericalangle MAN = 127^\circ$$

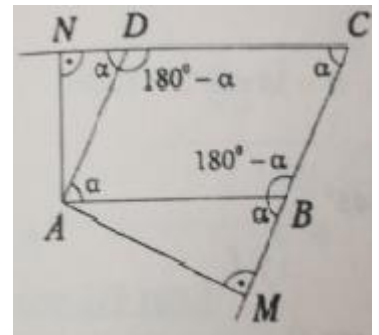
В AMCN сборът от вътрешните ъгли е 360° или:

$$\sphericalangle MAN + 90^\circ + 90^\circ + \alpha = 360^\circ$$

$$307^\circ + \alpha = 360^\circ$$

$$\alpha = 360^\circ - 307^\circ = 53^\circ$$

$$\text{От } ABCD - \text{успоредник} \Rightarrow \sphericalangle B = 180^\circ - \sphericalangle A = 180^\circ - 53^\circ = 127^\circ$$

Домашна работа :Учебник , стр. 225 , зад. 1,2,3,4

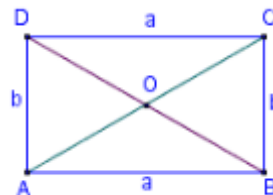
Определение

□ Успоредник с прав ъгъл.

Теорема признаци

Т_п 1 Успоредник с равни диагонали е правоъгълник, т.е.

На чертежа, ако $ABCD$ – успоредник и $AC = BD \Rightarrow ABCD$ – правоъгълник.

Т_п 2 Четириъгълник с три прави ъгъла е правоъгълник, т.е.

На чертежа, ако $\angle A = \angle B = \angle C = 90^\circ \Rightarrow ABCD$ – правоъгълник.

Теорема свойства

Т_{св} В правоъгълника диагоналите са равни, т.е.

На чертежа, ако $ABCD$ – правоъгълник $\Rightarrow AC = BD$.

Периметър и лице

$$P_{ABCD} = 2a + 2b.$$

$$S_{ABCD} = a \cdot b.$$

Бележки:

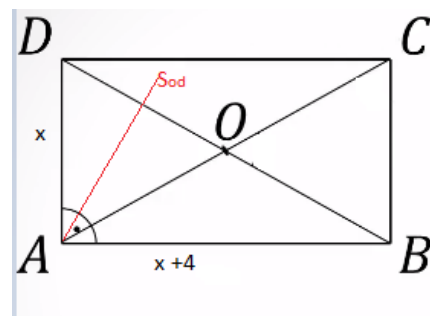
- Правоъгълникът притежава всички свойства на успоредника.
- Начини за доказване, че един четириъгълник е правоъгълник:
  1. Четириъгълник с три прави ъгъла, т.е. $\angle A = \angle B = \angle C$.
  2. Успоредник с прав ъгъл, т.е. $ABCD$ – успоредник и $\angle A = 90^\circ$.
  3. Успоредник с равни диагонали, т.е. $ABCD$ – успоредник и $AC = BD$.
- Диагоналите разделят правоъгълника на четири равнобедрени триъгълника, т.е. $\triangle ABO$, $\triangle BOC$, $\triangle COD$ и $\triangle AOD$ са равнобедрени.

Да се прегледат решенията на следните примери:

Задача 1 Правоъгълникът $ABCD$ има периметър 60 cm, а точка O е пресечната точка на диагоналите му. Симетралата на DO минава през върха A . Едната страна в правоъгълника е с 4 cm по-голяма от другата. Дължините на диагоналите в сантиметри е:

Решение: Дадено: $ABCD$ - правоъгълник

$$P = 60 \text{ cm}$$

Да се намери: $AC = ?$

Решение: Нека $AD = x$ и $AB = x + 4$

От това, че $P = 60 \text{ cm} \Rightarrow 60 = 2(x + x + 4)$; $4x = 52$ $x = 13 \text{ cm}$

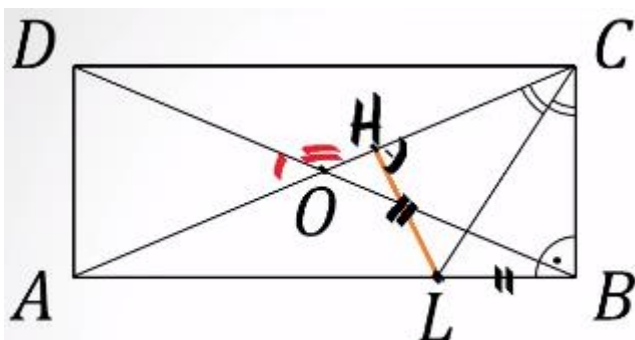
S_{OD} е симетрала от връх A на $OD \Rightarrow$

$AD = AO = x = 13 \text{ cm}$

$AC = 2 \cdot 13 = 26 \text{ cm}$

Задача.2

Диагоналите на правоъгълника $ABCD$ се пресичат в т. O и $CL = l_{\angle ACB}$, $L \in AB$ и $LA : LB = 2 : 1$.
Намерете ъглите между диагоналите.

Дадено:

$ABCD$ - прав.

$AC \cap BD = O$

$L \in AB$ и $CL = l_{\angle ACB}$

$LA : LB = 2 : 1$

$$LB = LH = x$$

$\triangle AHL$ - правоъг. $\triangle$

$$LA : LB = 2 : 1$$

$$LA = 2x$$

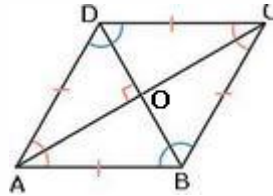
$$\angle LAH = 30^\circ \quad \angle ABO = 30^\circ$$

$$\angle AOB = 120^\circ$$

$$\angle AOD = 60^\circ$$

Домашна работа : Учебник , стр. 227 , зад. 1,2,3

На чертежа четириъгълникът ABCD е ромб

Свойства на ромба :

В ромба диагоналите са **взаимно перпендикулярни**.

В ромба диагоналите са **ъглополовящи на ъглите му**.

Признаци:

Успоредник, на който диагоналите са взаимно перпендикулярни, е ромб.

Четириъгълник, на който всички страни са равни, е ромб.

Периметър и лице

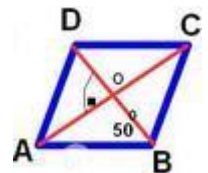
$$P_{ABCD} = 4a.$$

$$S_{ABCD} = a \cdot h_a = \frac{1}{2} AC \cdot BD.$$

Да се прегледат решенията на следните примери:

Задача На чертежа четириъгълникът ABCD е ромб .Ако $\angle ABO = 50^\circ$, то ъглите на ромба са :

A) 10° и 170° B) 80° и 100° C) 90° и 90° D) друг отговор

Решение

От това, ABCD е ромб ,то диагоналите са ъглополовящи .Тогава $\angle ABC = 50^\circ + 50^\circ = 100^\circ$
 . Следователно $\angle BAD = 180^\circ - 100^\circ = 80^\circ$

Задача Диагоналът BD на ромба ABCD е 6 cm .Ако $\angle ABC= 120^\circ$ периметърът на ромба е:

- A) 12cm   B) 24cm   C) 30cm   D) 48 cm

Отговор B)

Решение :   От това,че диагоналите са ъглополовящи,то $\angle ABD =60^\circ$. Тогава равнобедреният триъгълник ABD има прилежащи ъгли при основата равни на 60° . Следователно триъгълник ABD е равностранен . Тогава страната на ромба $AB= 6\text{cm}$ и $P_{ABCD} = 24\text{cm}$

Задача Диагоналите на ромб ABCD се пресичат в точка O. Точка N е среда на AB. Ако $P_{ABCD} = 36$ cm дължината на ON в сантиметри е:

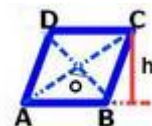
- A)4,5cm   B)9cm   C)3,2cm   D)1,8 cm

Отговор A)

Упътване:Използвайте,че ON е медиана в правоъгълен триъгълник .

Задача Диагоналите на ромба ABCD се пресичат в точка O. Ако $AO =4$ cm , $BO= 3$ cm и $AB=5$ cm, то височината на ромба е :

- A)4,8cm   B)8cm   C)4,2cm   D)2,8 cm

Отговор A)

Решение

От това,че ABCD е ромб , то височините към страните AB и BC са равни ,като съответни елементи в еднакви триъгълници

От това, че търсим височината на ромба , ще търсим неговото лице .

От $AO =4$ cm , $BO= 3$ cm , то лицето на ромба е :

$$S_{ABCD}= 4 \cdot S_{ABO} , \text{ където } S_{ABO} = (3 \cdot 4) : 2 = 6 \text{ cm}^2$$

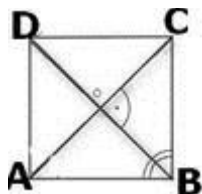
$$\text{Тогава } S_{ABCD} = 24 \text{ cm}^2$$

Ще пресметнем лицето на ромба чрез страната AB и височината към нея h

$$\text{Получаваме,че } 24 = 5 \cdot h \text{ и } h = 24 : 5 = 4,8 \text{ cm}$$

Домашна работа :Учебник , стр. 229 , зад. 1,2,3,4

На чертежа четириъгълникът ABCD е квадрат.

Теорема свойства

Квадратът притежава всички свойства на успоредника, ромба и правоъгълника, т.е.

1. има равни страни;
2. има равни ъгли (равни на 90°);
3. има равни диагонали, които са перпендикулярни;
4. диагоналите взаимно се разполовяват;
5. диагоналите са ъглополовящи на ъглите на квадрата – образуват със страните ъгли по 45° .

Периметър и лице

$$P_{ABCD} = 4a.$$

$$S_{ABCD} = a^2 = \frac{1}{2} AC^2.$$

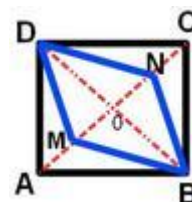
Бележки:

Начини за доказване, че един четириъгълник е квадрат:

1. Правоъгълник с равни съседни страни, т.е. ABCD – правоъгълник и $AB = AD$.
2. Ромб с прав ъгъл, т.е. ABCD – ромб и $A = 90^\circ$.

Да се прегледат решенията на следните примери:

Задача На чертежа диагоналите на квадрата ABCD се пресичат в точка O. Точките M ∈ OA и N ∈ OC са такива, че OM = ON. Докажете, че четириъгълникът BMDN е ромб:

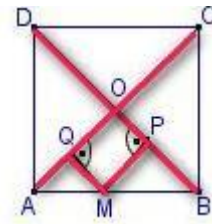

Доказателство.

- (1) От това, че $OD = OB$, $OM = ON$ то, четириъгълникът MBND е успоредник
  - (2) От това, че по условие ABCD е квадрат, то $AC \perp DB$. Следователно $DB \perp MN$
- От (1) и (2) следва, че четириъгълникът BMDN е ромб

Задача Точка М е от страната АВ на квадрата ABCD. Разстоянията от М до диагоналите АС и ВD са 2 cm и 3 cm. Диагоналът на квадрата е:

- A)10cm   B)4 cm   C)5 cm   D)6 cm

Решение

Четириъгълникът на чертежа MPOQ е правоъгълник ,защото е четириъгълник с три прави ъгъла

.
От това,че диагоналите са ъглополовящи на прави ъгли , то правоъгълните триъгълници AMQ и BMP са равнобедрени .

От $QM=AQ=2\text{ cm}$ и $MP=PB=3\text{ cm}$, то $AO =5\text{ cm}$ и $AC = 10\text{ cm}$.

Домашна работа :Учебник , стр. 231 , зад. 1,2,3